

MREŽA CJELOŽIVOTNO UČENJE ZA SVE: SVRHA, NAČELA, AKTIVNOSTI I ČLANOVI

Sadržaj

1. SVRHA I NAČELA MREŽE	2
Pokretanje Mreže	2
Svrha Mreže	2
Temeljna načela rada Mreže	2
Javopolitička podloga rada Mreže	3
Karakteristike uključivog i pravičnog sustava odgoja i obrazovanja.....	4
2. RAD MREŽE	5
Aktivnosti i način rada Mreže.....	5
Članstvo u Mreži	5
3. POJMOVNIK KLJUČNIH TERMINA	6
Obrazovne nejednakosti.....	6
Pravičnost i uključivost u obrazovanju.....	7
Skupine u nepovoljnom položaju.....	8
Cjeloživotno učenje	9
Obrazovanje / obrazovna ustanova / obrazovni sustav	10
Dionici obrazovanja	11
Obrazovni radnici.....	12
Polaznici obrazovanja.....	12
4. POPIS ČLANOVA MREŽE	13
Temeljni članovi	13
Pridruženi članovi	14

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

U ovom dokumentu predstavljamo svrhu i temeljna načela Mreže, njezin način rada, i opcije uključivanja novih članova.

1. SVRHA I NAČELA MREŽE

Pokretanje Mreže

Mreža Cjeloživotno učenje za sve pokrenuta je u listopadu 2020. godine u sklopu projekta „Tematska mreža Cjeloživotno obrazovanje dostupno svima“, čiji je nositelj Institut za razvoj obrazovanja te koji je sufinanciran sredstvima Europskog socijalnog fonda. Osnovni članovi Mreže su Akademija za politički razvoj, Forum za slobodu odgoja, Hrvatska udruga za ranu intervenciju u djetinjstvu, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Institut za razvoj obrazovanja, Nansen dijalog centar, Pučko otvoreno učilište Zagreb, Udruga gradova u Republici Hrvatskoj, Udruga roditelja Korak po korak i Udruga za razvoj visokoga školstva „Universitas“. U daljnji rad se Mreže mogu uključiti novi institucionalni i individualni članovi.

Svrha Mreže

Mreža Cjeloživotno učenje za sve zalaže se za pravičan i uključiv sustav odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj. Svrha Mreže je povezati znanstvenike, organizacije civilnog društva i druge dionike za zajedničko djelovanje u identificiranju obrazovnih nejednakosti, predlaganju javnopolitičkih rješenja za otklanjanje istih te raspravljanju i zagovaranju istih putem strukturiranih dijaloga s javnom upravom i drugim dionicima.

Mreža pristupa temi obrazovnih nejednakosti kroz prizmu cjeloživotnog učenja, obuhvaćajući time:

- rani i predškolski odgoj i obrazovanje
- osnovnoškolsko obrazovanje
- srednjoškolsko obrazovanje (gimnazijsko, strukovno i umjetničko obrazovanje)
- visoko obrazovanje
- obrazovanje odraslih (koje pokriva sve razine od osnovnog do visokog obrazovanja kao i dalje neformalno učenje).

Temeljna načela rada Mreže

Rad Mreže temelji se na sljedećim načelima Europskog stupa socijalnih prava (2017):

- **Stup 1. Obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje:** „Svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno ući na tržište rada“.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

- **Stup 2. Rodna ravnopravnost:** „Jednako postupanje i jednake mogućnosti žena i muškaraca moraju se osigurati i poticati u svim područjima, uključujući sudjelovanje na tržištu rada, uvjete zaposlenja i napredovanje u karijeri. Žene i muškarci imaju pravo na jednaku plaću za rad jednake vrijednosti.“
- **Stup 3. Jednake mogućnosti:** „Bez obzira na spol, rasnu ili etničku pripadnost, vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju, svi imaju pravo na jednako postupanje i jednake mogućnosti u pogledu zapošljavanja, socijalne zaštite, obrazovanja te pristupa robi i uslugama dostupnima javnosti. Potiču se jednake mogućnosti nedovoljno zastupljenih skupina.“
- **Stup 11. Skrb o djeci i potpora djeci:** „Djeca imaju pravo na pristupačan i kvalitetan rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Djeca imaju pravo na zaštitu od siromaštva. Djeca iz ugroženih sredina imaju pravo na posebne poticajne mjere za ostvarivanje jednakih mogućnosti.“

Javnopolitička podloga rada Mreže

EU strateški okvir

Uz gore spomenuti Europski stup socijalnih prava, rad Mreže temelji se na strateškim prioritetima najnovijeg strateškog okvira Europske unije za područje odgoja i obrazovanja, koji stavlja naglasak na otklanjanje obrazovnih nejednakosti. Prva dva prioriteta *Rezolucije Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.)* su:

- Strateški prioritet 1.: Poboljšanje kvalitete, pravednosti, uključenosti i uspjeha za sve u obrazovanju i osposobljavanju
- Strateški prioritet 2.: Ostvarivanje cjeloživotnog učenja i mobilnosti za sve

U istoj strategiji se naglašava djelovanje „u perspektivi uključivog, sveobuhvatnog i cjeloživotnog učenja“ kojim se namjerava obuhvatiti „poučavanje, osposobljavanje i učenje u svim kontekstima i na svim razinama – formalno, neformalno ili informalno – od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do obrazovanja odraslih, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO) te visoko obrazovanje, među ostalim u digitalnom okruženju“.

Rad Mreže je također u skladu s *Programom vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost iz 2020.*, koji predstavlja operativno uporište za aktivnosti na razini EU –a u vezi socijalne dimenzije obrazovanja te uvođenje individualnih računa za učenje koji trebaju olakšati dostupnost obrazovanju,

Hrvatski strateški okvir

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Rad Mreže je također u skladu sa strateškim prioritetima na razini Republike Hrvatske. U *Strategiji Hrvatska 2030.: Nacionalna razvojna strategija* se naglašava da ostvarenje kvalitetnog sustava odgoja i obrazovanja zahtijeva reforme koje će biti usmjerene na:

- a) stvaranje jednakih pedagoških uvjeta za realizaciju odgojno-obrazovnih ciljeva
- b) poštovanje prava na odgoj i obrazovanje pod jednakim uvjetima
- c) uključenost (inkluzivnost) svih u odgoj i obrazovanje
- d) stalan profesionalni razvoj neposrednih nositelja odgojno-obrazovnog rada, stručnih suradnika i ravnatelja
- e) čvršću komunikaciju svih dionika.

Nužnost osiguravanja jednakih prilika i uključenosti obrazovnog sustava je također naglašeno u *Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije* (2015) (npr. „Misija hrvatskoga obrazovnog sustava jest osigurati kvalitetno obrazovanje dostupno svima pod jednakim uvjetima...“; „sve osobe – a napose one izložene marginalizaciji i isključenosti – bit će uključene u sustav obrazovanja“), kao i u *Planu oporavka i otpornosti Vlade Republike Hrvatske (2021.-2026.)*, (npr. treba „povećati kvalitetu nastave i ishode učenja učenika, posebice učenika iz nepovoljnog socioekonomskog statusa“).

Karakteristike uključivog i pravičnog sustava odgoja i obrazovanja

Rad Mreže se također temelji na sljedećim načelima iz dokumenta Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) *Vodič za pravičnost i uključivost u obrazovanju* (2017). Prema navedenom dokumentu, preduvjeti **za stvaranje** uključivog i pravičnog sustava odgoja i obrazovanja su sljedeći:

I. Prepoznavanje važnosti i dobrobiti pravičnog i uključivog obrazovnog sustava

- Cijenjenje prisutnosti, sudjelovanja i postignuća svih polaznika obrazovnog sustava, bez obzira na njihov kontekst i osobne karakteristike.
- Prepoznavanje prednosti raznolikosti među korisnicima odgojno-obrazovnog sustava te prepoznavanje kako živjeti s različitostima i kako učiti od njih
- Izgradnja zajedničkog razumijevanja (...) da uključiviji i pravedniji obrazovni sustavi imaju potencijal promicanja ravnopravnosti spolova, smanjenja nejednakosti, razvoja kompetencija nastavnika i razvoj kapaciteta sustava te promicanja poticajnog okruženja za učenje. Ovakvi napori također doprinose općem unaprjeđenju kvalitete obrazovanja.

II. Stvaranje kvalitetnog javnopolitičkog okivra

- Prikupljanje i ocjenjivanje dokaza o preprekama u pristupu obrazovanju, sudjelovanju i postignućima, s posebnom pažnjom prema polaznicima obrazovnog sustava koji su u riziku od obrazovnog neuspjeha, marginalizacije ili isključenosti.

- Mobiliziranje ključnih dionika obrazovanja i šire zajednice za stvaranje uvjeta za uključivo obrazovanje i za podizanje svijesti o načelima uključivanja i pravičnosti.
- Učinkovita provedba traženih promjena i praćenje učinka istih, prepoznajući da je izgradnja inkluzije i pravičnosti u obrazovanju proces koji je u tijeku, a ne jednokratni napor.

2. RAD MREŽE

Aktivnosti i način rada Mreže

U okviru rada Mreže, provest će se istraživanja o obrazovnim nejednakostima, izradit će se preporuke za unaprjeđivanje javnih politika s ciljem smanjivanja obrazovnih nejednakosti te održat će se strukturirani dijalog s dionicima i nadležnim institucijama u Hrvatskoj o predloženim mjerama.

Istraživanja Mreže će biti na sljedeće teme:

- rizik isključenosti djece predškolske i osnovnoškolske dobi;
- razlike u obrazovnom uspjehu i dobrobiti učenika u srednjim školama;
- trendovi i uzorci odustajanja od studija u visokom obrazovanju;
- trendovi i uzorci nejednakog pristupa obrazovanju odraslih;
- analiza strateških dokumenata Vlade RH u vezi otklanjanja obrazovnih nejednakosti.

Dodatne, i dugoročne, aktivnosti Mreže bit će:

- podizanje javne svijesti o problemima obrazovnih nejednakosti putem priopćenja za javnost, organizacije okruglih stolova i medijskih nastupa;
- razmjena znanja i dobrih praksi među članovima Mreže o vrstama, dimenzijama i uzrocima obrazovnih nejednakosti na svim razinama obrazovanja;
- jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za analizu, oblikovanje i zagovaranje javnih politika;
- razvoj novih projekata, inicijativa vezanih uz otklanjanje obrazovnih nejednakosti.

Članstvo u Mreži

Postoje dvije vrste članova Mreže: **temeljni članovi** i **pridruženi članovi**. Članovi mogu biti institucionalni ili individualni.

Vrste članstva	Uloga / vrsta sudjelovanja
Temeljni članovi	Izravno sudjelovanje u istraživanjima i izradi preporuka za javne politike i svim ostalim aktivnostima Mreže

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Evropskog socijalnog fonda.

	Suodlučivanje o svim donesenim preporukama i javnim nastupima Mreže
Pridruženi članovi	<p>Mogućnost sudjelovanja u edukacijama u organizaciji članova mreže (kada se održavaju u online okruženju)</p> <p>Mogućnost sudjelovanja u strukturiranim dijalozima (okruglim stolovima i konferencijama Mreže)</p> <p>Primanje newslettera Mreže o aktivnostima Mreže i o novostima iz područja javnih politika</p> <p>Mogućnost istaknutog članstva Mreže (objava logotipa na web stranici Mreže), odnosno supotpisivanje izjava i priopćenja Mreže</p>

Mreži se pristupa ispunjavanjem zasebnog Sporazuma o pristupanju Mreži. Odluku o potvrdi novih članova Mreže donose temeljni članovi Mreže.

3. POJMOVNIK KLJUČNIH TERMINA

S obzirom da postoje različiti stručni termini u literaturi u području obrazovnih nejednakosti, i razni načini njihove interpretacije, članovi Mreže odlučili su precizno definirati ključne pojmove koji će se koristiti u sklopu rada Mreže. Također, s obzirom da Mreža obuhvaća sve razine obrazovanja od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih, Mreža je odlučila koristiti zajedničke termine za diskusije o sustavima, ustanovama, radnicima i polaznicima na svim razinama obrazovanja. Niže u tekstu donosimo definicije ključnih pojmova koji se koristiti u sklopu rada Mreže.

Obrazovne nejednakosti

Mreža Cjeloživotno učenje za sve se bavi otklanjanjem prepreka vezanih uz obrazovne nejednakosti. Definiramo obrazovne nejednakosti kao postojanje razlika među različitim društvenim skupinama u pristupu obrazovanju, sudjelovanju u obrazovanju i obrazovnom postignuću. Prema ovoj definiciji, obrazovne nejednakosti proizlaze prvenstveno iz širih društvenih nejednakosti (tj. iz nejednake raspodjele ekonomskog, kulturnog, socijalnog i simboličkog kapitala u društvu) i njihove interakcije s obrazovnim ustanovama i obrazovnim sustavom.

Dimenzije obrazovnih nejednakosti

- **nejednakosti u pristupu:** npr. razlike u zastupljenosti pripadnika različitih skupina na određenim razinama obrazovanja ili u određenim vrstama obrazovnih ustanova.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

- **nejednakosti u sudjelovanju:** npr. razlike u razini dobrobiti polaznika obrazovanja i njihove uključenosti u obrazovni proces (*engagement*); razlike u učestalosti ranog napuštanja obrazovanja.
- **nejednakosti u obrazovnom postignuću:** npr. razlike u školskom uspjehu ili stečenim kvalifikacijama između pripadnika različitih društvenih skupina.

Skupine izložene obrazovnim nejednakostima

Za društvene skupine koje su izloženi obrazovnim nejednakostima koristimo termin „skupine u nepovoljnom položaju“. (vidi: [SKUPINE U NEPOVOLJNOM POLOŽAJU](#))

Faktori povezani s obrazovnim nejednakostima

Mreža Cjeloživotno učenje za sve zagovara otklanjanje prepreka koje mogu dovesti do obrazovnih nejednakosti isključivanjem određenih skupina. Navedene prepreke mogu biti vezane uz interakciju sljedećih faktora:

- **društveno porijeklo** (socioekonomski status, mjesto življenja, rod, dob, pripadnost nacionalnoj (ili drugoj) manjini, i dr.)
- **individualne karakteristike** (teškoće u razvoju, razvojni rizici, razvojna odstupanja i potrebe u području ponašanja ili mentalnoga zdravlja, i dr.)
- **karakteristike obrazovnih ustanova** (pristupačnost ustanova, adekvatnost materijalnih uvjeta, razina osviještenosti i razina uključenosti praksi među obrazovnim radnicima, rukovoditeljima, stručnim službama, i dr.)
- **karakteristike obrazovnog sustava** (adekvatnost zakonskog okvira; uključenost kurikuluma; fleksibilnost propisa; dostupnost financijskih potpora; osiguranje kvalitete; i dr.)

Pravičnost i uključenost u obrazovanju

Pravičnost (eng. *equity*) i uključenost (eng. *inclusion*) u kontekstu obrazovanja su usko povezani termini koji se odnose na rješavanje raznih oblika obrazovnih nejednakosti (vidi „[OBRAZOVNE NEJEDNAKOSTI](#)“).

U ovom projektu, definiramo termine i njihov međuodnos u skladu s definicijama UNESCO-a:¹

- **pravičnost** u kontekstu obrazovanja se odnosi na načelo osiguravanja da „se svi polaznici obrazovanja smatraju jednako važnima“. Načelo podrazumijeva da su polaznici obrazovanja raznoliki te da mnogi polaznici zbog svojih osobnih karakteristika i vanjskih okolnosti mogu biti u nepovoljnom položaju u odnosu na druge polaznike u vidu procesa učenja (vidi „[SKUPINE U NEPOVOLJNOM POLOŽAJU](#)“). Načelom pravičnosti se nastoji osigurati da svi polaznici uspješno sudjeluju u obrazovanju i steknu obrazovne ishode, bez obzira na njihove karakteristike i okolnosti.

¹ Izvor: UNESCO (2017). *Priručnik za osiguravanje uključenosti i pravičnosti u obrazovanju*. Paris: UNESCO. <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002482/248254e.pdf>

- **uključivost** u kontekstu obrazovanja se odnosi na proces za otklanjanje prepreka pristupu, sudjelovanju i uspješnom završavanju obrazovanja. Proces podrazumijeva donošenje mjera na razini obrazovnih ustanova i obrazovnog sustava koje imaju za cilj izjednačavanje mogućnosti među polaznicima obrazovanja. U ovom smislu, uključivost obrazovnog sustava je temelj za postizanje pravičnosti u obrazovanju.

Termini „pravičnost“ i „uključivost“ (i njihova kombinacija) se koriste u dokumentima Europske unije, Ujedinjenih naroda i Organizacije za ekonomski razvoj i suradnju (OECD).

Drugi relevantni termini:

- Raznolikost (eng. diversity): odnosi se na „razlike u vrijednostima, stavovima, kulturnoj perspektivi, uvjerenjima, etničkom porijeklu, seksualnoj orijentaciji, rodnom identitetu, vještinama, znanju i životnim iskustvima svakog pojedinca u bilo kojoj skupini ljudi“². U pravičnom i uključivom sustavu obrazovanja se potiče kultura prihvaćanja raznolikosti svih polaznika obrazovanja te se nastoji smanjiti obrazovne nejednakosti vezane uz karakteristike pojedinaca i njihovih obitelji.
- Jednake prilike (eng. equal opportunities): načelo koje je usko vezano uz pravičnost, u smislu da se ostvarivanjem načela pravičnosti ujedno ostvaruju istinske jednake prilike. Načelo je definirano na sljedeći način u Europskom stupu socijalnih prava:

„Bez obzira na spol, rasnu ili etničku pripadnost, vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju, svi imaju pravo na jednako postupanje i jednake mogućnosti u pogledu zapošljavanja, socijalne zaštite, obrazovanja te pristupa robi i uslugama dostupnima javnosti. Potiču se jednake mogućnosti nedovoljno zastupljenih skupina.“³

- Socijalna dimenzija (eng. social dimension): termin koji se koristi na razini Europskog prostora visokog obrazovanja (European Higher Education Area-EHEA) s ciljem osiguravanja pravičnosti, uključivosti i raznolikosti u visokom obrazovanju.

Skupine u nepovoljnom položaju

U kontekstu obrazovanja, skupine u nepovoljnom položaju se mogu definirati kao „populacijska skupina u riziku od obrazovne isključenosti kao rezultat spola, geografske lokacije, siromaštva, teškoća u razvoju, etniciteta, jezika, migracije, egzila ili drugih karakteristika“⁴. U ovom projektu, koristimo termin u još širem smislu, na način koji obuhvaća ne samo rizik obrazovne *isključenosti* (u smislu nemogućnosti pristupa ili ranog napuštanja

² Izvor: Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1085>

³ Izvor: Europski stup socijalnih prava, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_hr

⁴ Izvor: UNESCO: <http://uis.unesco.org/en/glossary-term/disadvantaged-populations>

obrazovanja), već i rizik negativnih obrazovnih iskustava i negativnih obrazovnih ishoda (vidi [„OBRAZOVNE NEJEDNAKOSTI“](#)).

Sukladno ovoj definiciji, i sukladno rezultatima fokus grupa s dionicima u Hrvatskoj, primjeri skupina u nepovoljnom položaju u hrvatskom kontekstu su:

- Osobe nižeg socioekonomskog statusa
- Osobe koje žive u ruralnim, udaljenim i izoliranim područjima
- Djeca s teškoćama u razvoju / osobe s invaliditetom
- Pripadnici nacionalnih manjina ili drugih manjinskih skupina
- Osobe s otežavajućim obiteljskim karakteristikama⁵
- Osobe s problemima mentalnog zdravlja i problemima u ponašanju
- Osobe starije dobi
- Osobe određenog spola (u određenim obrazovnim programima)
- Osobe drukčije seksualne orijentacije
- Osobe koje rade uz obrazovanje.

U projektu koristimo termin „skupine u nepovoljnom položaju“ kao termin koji obuhvaća druge povezane termine poput „ranjivih skupina“ i „marginaliziranih skupina“. Također, uzimamo u obzir da se brojni unutarnji i vanjski faktori preklapaju, rezultirajući višestrukim dimenzijama nepovoljnog položaja (npr. pripadnost manjinskoj skupini, geografska dislociranost, rod i siromaštvo).

Drugi relevantni termini:

- Podzastupljene skupine (eng. under-represented groups): označavaju skupine koje su manje zastupljene u obrazovanju nego što su u odnosu zastupljeni na razini cijele populacije, često kao rezultat pripadanja jednoj ili više skupina u nepovoljnom položaju.
- Mladi koji rano napuštaju školovanje (eng. early school leavers); osobe koje odustaju od studija (eng. drop-outs): označava osobe koje ne završavaju upisani obrazovni program. „Mladi koji rano napuštaju školovanje“ je termin koji se koristi na razini EU za mlade od 18 do 24 godine koji nisu završili barem srednje obrazovanje.
- NEET: kao termin koji se koristi na razini EU, označava mlade ljude od 15 do 29 godine koji nisu zaposleni te nisu uključeni u programe obrazovanja ili osposobljavanja (eng. „Not in Education, Employment or Training“).

Cjeloživotno učenje

Cjeloživotno učenje se odnosi na „poučavanje, osposobljavanje i učenje u svim kontekstima i na svim razinama – formalno, neformalno ili informalno – od ranog i predškolskog odgoja i

⁵ Uključuje djecu iz konfliktnih obitelji, djecu u alternativnoj skrbi i djecu hrvatskih branitelja.

obrazovanja do obrazovanja odraslih, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje te visoko obrazovanje, među ostalim u digitalnom okruženju“.⁶

Cjeloživotno učenje se u hrvatskom kontekstu često pogrešno poistovjećuje s obrazovanjem odraslih i/ili s nastavkom formalnog, neformalnog ili informalnog učenja nakon kraja formalnog obrazovanja. Međutim, definicija cjeloživotnog učenja u *Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije* je u skladu s gore navedenom, širom definicijom:

„Cjeloživotno učenje odnosi se na sve aktivnosti stjecanja znanja, vještina, stavova i vrijednosti tijekom života s ciljem njihova usvajanja ili proširenja, i to u okviru osobnog, društvenog ili profesionalnog razvoja i djelovanja pojedinca. Takav sveobuhvatni koncept obuhvaća učenje u svim životnim razdobljima i u svim izvedbenim oblicima, tj. uključuje programe formalnog odgoja i obrazovanja (ranog i predškolskog, osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokoškolskog, kao i obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja odraslih), neformalnog obrazovanja, ali i nenamjerno, neorganizirano i spontano stjecanje znanja, vještina, stavova i vrijednosti na neformalne i informalne načine. Cjeloživotno učenje predstavlja osnovu osobnog razvoja te snalaženja i neprestane prilagodbe pojedinca promjenjivim okolnostima u osobnom životu, na radnom mjestu i u društvenoj zajednici.“

Mreža „Cjeloživotno učenje za sve“ koristi termin „cjeloživotno učenje“ kao pojam koji obuhvaća sve razine i oblike odgoja, obrazovanja i osposobljavanja u Hrvatskoj. Kada se u radu Mreže referiramo na sustav i ustanove, koristimo termine poput „obrazovnog sustava“ i „obrazovne ustanove“, ali uvijek u cjeloživotnom kontekstu (vidi [„OBRAZOVANJE / OBRAZOVNI SUSTAV; OBRAZOVNA USTANOVA“](#))

Obrazovanje / obrazovna ustanova / obrazovni sustav

Obrazovanje:

Mreža „Cjeloživotno učenje za sve“ koristi termin „obrazovanje“ kao krovni pojam za pokrivanje svih razina odgoja, obrazovanja i osposobljavanja u kontekstu cjeloživotnog učenja (vidi [„CJELOŽIVOTNO UČENJE“](#)):

- rani i predškolski odgoj i obrazovanje
- osnovnoškolsko obrazovanje
- srednjoškolsko obrazovanje (gimnazijsko, strukovno i umjetničko obrazovanje)
- visoko obrazovanje
- obrazovanje odraslih.

⁶ Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.) (2021/C 66/01)

U tom smislu, koristimo termin „obrazovanje“ umjesto drugih sintagmi poput „odgoja i obrazovanja“, „obrazovanja i osposobljavanja“ ili „obrazovanja i izobrazbe“. Termin također obuhvaća neformalno i informalno učenje u slučajevima priznavanja prethodnog učenja.

Obrazovne ustanova:

Termin „obrazovna ustanova“ koristimo kao krovni pojam koji obuhvaća:

- odgojno-obrazovne ustanove (ustanove za rani i predškolski odgoj i obrazovanje; osnovne i srednje škole; ustanove za obrazovanje odraslih)
- visoka učilišta
- druga mjesta poučavanja i učenja izvan odgojno-obrazovnih ustanova ili visokih učilišta.

Obrazovni sustav/sustav obrazovanja:

Termin „obrazovni sustav“/“sustav obrazovanja“ koristimo za označavanje skupa svih elemenata koji zajedno omogućuju pružanje institucionaliziranih oblika obrazovanja na svim razinama:

- propisi, strategije i druge javne politike vezane u obrazovanje (na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini)
- tijela i ustanove nadležne za područje obrazovanja (ministarstva i agencije na nacionalnoj razini; jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te vijeća, povjerenstva i druga upravljačka ili savjetodavna tijela)
- obrazovne ustanove i rukovoditelji istih
- obrazovni radnici i drugi djelatnici u području obrazovanja te njihovi sindikati.

Važno je napomenuti da pod obrazovnim sustavom uključujemo i područja obrazovanja odraslih, umjetničkog obrazovanja te odgoj i obrazovanje djece/učenika s teškoćama.

Dionici obrazovanja

Mreža „Cjeloživotno učenje za sve“ uključuje sljedeće kategorije pod dionicima obrazovanja:

- Institucije obrazovnog sustava:
 - tijela i ustanove nadležne za područje obrazovanja (ministarstva i agencije na nacionalnoj razini; jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te vijeća, povjerenstva i druga upravljačka ili savjetodavna tijela)
 - obrazovne ustanove i rukovoditelji istih
 - obrazovni radnici i drugi djelatnici u području obrazovanja te njihovi sindikati.
- Institucije iz drugih resora: tijela i ustanove nadležne za područja vezana uz pristup obrazovanju i/ili uz obrazovne ishode, kao što su područja socijalne politike, mladih, tržišta rada, ljudskih prava ili nacionalnih manjina.
- Polaznici obrazovanja i njihovi roditelji/skrbnici/članovi obitelji

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

- Organizacije civilnog društva:
 - strukovna udruženja ravnatelja ili obrazovnih radnika
 - udruge koje rade u području obrazovanja
 - udruge koje rade u području socijalne politike, mladih, tržišta rada, ljudskih prava, nacionalnih manjina i dr.

Obrazovni radnici

Na hrvatskom jeziku ne postoji uvriježeni zajednički termin za sve djelatnike zadužene za poučavanje na svim razinama obrazovanja (eng. *teachers, teaching staff*). Stoga Mreža „Cjeloživotno učenje za sve“ predlaže korištenje termina „obrazovni radnici“ kao zajednički termin koji obuhvaća:

- odgojitelje u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- učitelje u osnovnim školama
- nastavnike u osnovnim i srednjim školama te u obrazovanju odraslih
- profesore, docente, predavače i drugo nastavno osoblje na visokim učilištima.

Druge osobe koje rade u obrazovnim ustanovama, a koje nisu izravno uključene u proces poučavanja ne uključujemo u ovu definiciju, i uvijek će se spomenuti pojedinačno (npr. uprava, stručne službe, i dr.).

Polaznici obrazovanja

Na hrvatskom jeziku ne postoji uvriježeni zajednički termin za djecu, mlade i odrasle koji pohađaju obrazovne programe na svim razinama obrazovanja (eng. *learners*). Stoga Mreža „Cjeloživotno učenje za sve“ predlaže korištenje termina „polaznici obrazovanja“ kao takav zajednički termin koji bi obuhvatio:

- polaznike programa ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- učenike osnovnih i srednjih škola
- redovite i izvanredne studente na visokim učilištima
- polaznike programa obrazovanja i osposobljavanja odraslih.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

4. POPIS ČLANOVA MREŽE

Temeljni članovi

Institucija članica	Pojedinačni članovi	Tematska skupina (razina obrazovanja)
1. Institut za razvoj obrazovanja	Thomas Farnell	Visoko obrazovanje
	Ninoslav Šćukanec Schmidt	Visoko obrazovanje
	Ana Skledar Matijević	Visoko obrazovanje
	Katharina Obraz	Vidljivost i komunikacija
	Branislava Baranović	Visoko obrazovanje
	Dejana Bouillet	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje (RiPOO); rano osnovno obrazovanje
	Sanja Brajković	
2. Institut za društvena istraživanja u Zagrebu	Iva Odak	Visoko obrazovanje; srednje obrazovanje
	Saša Puzić	Visoko obrazovanje; srednje obrazovanje
	Teo Matković	Visoko obrazovanje; obrazovanje odraslih
	Iris Marušić	Srednje obrazovanje
	Ivana Jugović	Srednje obrazovanje
	Nikola Baketa	Visoko obrazovanje
	Jelena Matić Bojić	Srednje obrazovanje
	Josip Šabić	Srednje obrazovanje
3. Forum za slobodu odgoja	Eli Pijaca	Osnovno i srednje obrazovanje
	Jelena Perak	Osnovno i srednje obrazovanje
4. Akademija za politički razvoj	Ivana Novoselec	Javne politike
5. Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu (HURID)	Marina Šimanović	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
6. Pučko otvoreno učilište Zagreb	Tihomir Žiljak	Obrazovanje odraslih
7. Nansen dijalog centar	Ivana Milas	Osnovno i srednje obrazovanje

8. Udruga gradova u Republici Hrvatskoj	Lucija Jusup	Javne politike
9. Udruga roditelja Korak po korak	Martina Podobnik	RiPOO; rano osnovno obrazovanje
10. Udruga za razvoj visokoga školstva "Universitas"	Ivana Miočić	Visoko obrazovanje
	Vesna Kovač	Visoko obrazovanje
Pojedinačni članovi	Anka Kekez Koštro	Javne politike

Pridruženi članovi (institucije)

Institucija članica	Pojedinačni članovi	Tematska skupina (razina obrazovanja)
www.ict-aac.hr	Prof. dr.sc. Željka Car	istraživanje i razvoj digitalnih rješenja zasnovanih na novim tehnologijama za podršku obrazovanju
	Prof.dr.sc. Jasmina Ivšac-Pavliša	odgoj i obrazovanje djece sa zdravstvenim teškoćama
Sveučilišni savjetovanišni centar Sveučilišta u Rijeci	Prof. dr. sc. Ivanka Živčić-Bećirević	Pravičnost i uključivost u (visokom) obrazovanju; skupine u nepovoljnom položaju u sustavu visokog obrazovanja
	Izv. prof. dr. sc. Tamara Martinac Dorčić	
	Sandra Nuždić	
Mreža mladih Hrvatske	Jovana Kepčija Pavlović	Teme u obrazovanju; srednje obrazovanje, javne politike koje se tiču mladih
Hrvatsko andragoško društvo	Dražen Maksimović	Kontinuirano strukovno obrazovanje
	Dr. sc. Siniša Kusić	Obrazovanje odraslih i visoko obrazovanje
	Dr. sc. Morana Koludrović	Obrazovanje odraslih i visoko obrazovanje
	Dr. sc. Anita Zovko	Obrazovanje odraslih i visoko obrazovanje
Kuća ljudskih prava Zagreb	Tina Đaković	Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju, pravo na obrazovanje (dostupnost, kvaliteta, priuštivost, prilagodljivost)
GOOD inicijativa	Branimira Penić	Sve teme vezane uz obrazovanje

Institucija članica	Pojedinačni članovi	Tematska skupina (razina obrazovanja)
Udruga SIDRO	Katarina Turković Gulin	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
	Nadina Đuretić	
	Endži Vrdoljak Skelin	
Udruga roditelja djece s oštećenjem vida i dodatnim poteškoćama u razvoju „OKO“	Nada Bjelčić	Obrazovanje djece s teškoćama, javne politike,
	Željka Dostal Brašnić	Obrazovanje djece s teškoćama
	Karin Doolan	Kako obrazovne politike, obrazovni sustavi i procesi doprinose učvršćivanju odnosno smanjivanju klasnih nejednakosti?
	Margareta Gregurović	Obrazovanje djece/mladih migrantskog podrijetla, obrazovanje izbjeglica
	Lelia Kiš-Glavaš	Visoko obrazovanje, studenti s invaliditetom
	Dalida Rittossa	Visoko obrazovanje, rodna ravnopravnost, obrazovanje osoba koje pripadaju skupinama u nepovoljnom položaju
	Ivana Dobrotić	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje, javne politike, socioekonomske nejednakosti u obrazovanju
	Olja Družić Ljubotina	Nejednakosti u obrazovanju, javne politike u kontekstu ranjivih skupina
	Tino Vodanović	Društvena percepcija osoba s invaliditetom i invaliditeta u svim aspektima pa tako i u obrazovanju